

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Кафедра тактичної підготовки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор НАВС
полковник поліції

Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ОСОБИСТА БЕЗПЕКА

Статус дисципліни
Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань

Спеціальність
Освітня програма
Форми здобуття вищої освіти
Мова навчання
Форма підсумкового контролю

обов'язкова
другий (магістерський)
магістр
С Соціальні науки, журналістика
та інформація
С4 Психологія
Психологія (поліцейські)
заочна
українська
екзамен

КИЇВ – 2025

Розробники:

Василь ВЕРБОВИЙ – професор кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

Євгеній ГУЗЕНКО – доцент кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент

Євген БАКУТІН – старший викладач кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Богдан ЛІЩУК – старший викладач кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності
протокол від 17.07.2025 року № 13

Завідувач кафедри тактичної підготовки
навчально-наукового інституту
поліцейської діяльності НАВС
полковник

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 24.07.2025 року № 7

Олександр КОБЗАР

Голова науково-методичної ради **Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ**

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).	протокол науково-методичної ради
протокол засідання кафедри	від ____ 202_ № ____
від ____ 202_ № ____	Голова НМР
Завідувач кафедри	

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).	протокол науково-методичної ради
протокол засідання кафедри	від ____ 202_ № ____
від ____ 202_ № ____	Голова НМР
Завідувач кафедри	

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).	протокол науково-методичної ради
протокол засідання кафедри	від ____ 202_ № ____
від ____ 202_ № ____	Голова НМР
Завідувач кафедри	

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Предмет вивчення дисципліни:

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ризики та загрози виникнення шкідливих і небезпечних виробничих чинників у професійній діяльності фахівців, які здійснюють професійну діяльність у сфері юриспруденції, заходи із забезпечення здорових і нешкідливих умов праці, організація розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань, встановлення причин їх виникнення.

Мета викладання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі та особиста безпека» є вивчення основних аспектів організації безпечних та нешкідливих умов праці в конкретному підрозділі та організації в цілому, ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями розслідування і обліку нещасних випадків та професійних захворювань, формування професійних навичок ефективного управління охороною праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду.

Завдання викладання дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі та особиста безпека» є:

- розширення кола знань про засоби і методи забезпечення збереження здоров'я і працездатності працівників через ефективне управління охороною праці;

- ознайомлення з досягненнями світової та вітчизняної думки щодо соціального партнерства як принципу законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці, основними сучасними вимогами до охорони праці в структурі соціальної відповідальності;

- набуття навичок практичної діяльності в профілактиці травматизму, забезпеченні прав працівників на збереження здоров'я і працездатності, гарантованих Конституцією України;

- формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за колективну та власну безпеку, розвиток навичок аналітичного мислення, виховання стійкої особистої позиції щодо нерозривності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці.

Пререквізити (Prerequisite). Теорія держави та права, Конституційне право, Міжнародне право, Право Європейського Союзу, Адміністративне право, Адміністративний процес, Адміністративна відповідальність, Публічне адміністрування.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення

досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

Програмні результати навчання:

ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми (програмні компетентності), здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

- поняття, сутність і завдання охорони праці, основні заходи підвищення безпеки праці;
- структуру системи управління охороною праці, її центри та основні функції;
- поняття, сутність та елементи гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу;
- основні групи причин виробничого травматизму і професійної захворюваності, методи їх аналізу, заходи з профілактики;
- особливості розслідування нещасних випадків та професійних захворювань;

Вміти:

- використовувати положення нормативних актів та рекомендації охорони праці для вирішення проблем забезпечення власної та колективної безпеки;
- застосовувати теоретичні знання з охорони праці для високопрофесійного виконання службових обов'язків.
- організовувати діяльність службового колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- впроваджувати ефективний розподіл функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у службовому колективі;

- надавати допомогу та консультації з практичних питань безпеки праці;
- контролювати виконання вимог охорони праці в організації.
- брати участь та ефективно взаємодіяти у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- приймати рішення, спрямовані на попередження випадків травматизму за матеріалами розслідування конкретного нещасного випадку в установі.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 60 годин 2 кредити ECTS.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	Заочна форма здобуття вищої освіти (державне замовлення)			
Кількість кредитів ECTS – 2	Рік підготовки			
	1-й			
	Семестр			
	1-й			
	Лекції			
	4			
	Семінарські			
	Практичні			
	6			
	Самостійна робота			
	50			
	Вид контролю			
	екзамен			

3. Тематичний план

форма навчання: заочна (державне замовлення)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього о	у тому числі				усього	у тому числі			
		л.	с.	пр.	с.р		л.	с.	пр	с.р.
Розділ 1. Основи охорони праці										
Тема 1. Організація управління та нагляду за охороною праці							2			4
Тема 2. Особливості умов праці							2		2	10
Тема 3. Вимоги безпеки до обладнання та приміщень									2	16
Тема 4. Виробничий травматизм і професійні захворювання, розслідування та облік нещасних випадків									2	20
Усього годин							4		6	50
Форма контролю: Екзамен										

4. Плани навчальних занять за видами

форма навчання: заочна (державне замовлення)

Тема 1. Організація управління та нагляду за охороною праці.

лекційне заняття - 2 години

1. Нормативно-правове забезпечення ефективності державного управління охороною праці.
2. Основні положення Програми гідної праці МОП для України.
3. Система управління охороною праці (СУОП), її завдання та структура.

Тема 2. Особливості умов праці.

лекційне заняття - 2 години

1. Особливості трудового процесу.
2. Характеристика умов праці в діяльності працівників.
3. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності психолога.

практичне заняття - 2 години

1. Класифікація умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
2. Умови праці працівників юридичних професій, їх особливості.
3. Санітарно-гігієнічні умови праці, їх оцінка і нормування.
4. Психофізіологічні фактори умов праці.

5. Естетичні та соціально-психологічні елементи умов праці.
6. Поняття та визначальні чинники особистої безпеки працівника

Тема 3. Вимоги безпеки до обладнання та приміщень.

практичне заняття - 2 години

1. Вимоги до розміщення та планування громадських будинків і приміщень, де відбувається трудова діяльність працівників зайнятих у галузі.
2. Розміщення обладнання та утримання робочих місць. Рациональне планування робочого місця.
3. Забезпечення охорони праці користувачів комп'ютерів.
4. Вимоги до виробничих приміщень та робочих місць, обладнаних ВДТ.
5. Режими праці і відпочинку при роботі з ВДТ
6. Естетика як важливий чинник безпеки праці.

Тема 4. Виробничий травматизм і професійні захворювання, розслідування та облік нещасних випадків

практичне заняття - 2 години

1. Поняття нещасного випадку, ознаки, які характеризують настання нещасного випадку
2. Розподіл виробничого травматизму за причинами, галузями, травмуючими факторами.
3. Особливості травматизму та професійної захворюваності серед працівників Національної поліції. Суб'єктивні та об'єктивні причини травматизму в НПУ.
4. Наслідки виробничого травматизму. Шляхи запобігання травматизму та професійним захворюванням.
5. Поняття та види професійних захворювань.
6. Порядок розслідування та обліку професійних захворювань.
7. Нормативне регламентування підстав та особливостей розслідування та обліку нещасних випадків.
8. Загальне та спеціальне розслідування нещасного випадку.
9. Обставини, за яких нещасний випадок визнається таким, що пов'язаний з трудовою діяльністю.
10. Обставини, за яких нещасні випадки не визнаються такими, що пов'язані з трудовою діяльністю.

5. Завдання для самостійної роботи

5.1. Практикум (теми рефератів):

1. Міжнародні норми в галузі охорони праці.
2. Охорона праці в документах Міжнародної організації праці (МОП).
3. Соціальний діалог як принцип правового забезпечення охорони праці в Україні.
4. Юридична регламентація охорони праці осіб, зайнятих у галузі юриспруденції.
5. Структура та організація служб охорони праці.

6. Громадський контроль за станом охорони праці.
7. Соціальне страхування від нещасного випадку на роботі та професійного захворювання.
8. Фактор ризику в профілактиці виробничого травматизму.
9. Безпека праці: ергономічні та естетичні аспекти.
10. Планування заходів з охорони праці на галузевому рівні.
11. Поліпшення умов праці на постійних робочих місцях за фактором освітлення.
12. Забезпечення електромагнітної безпеки користувачів персональних комп'ютерів.
13. Безпечність експлуатації електрообладнання.
14. Роль службової підготовки у забезпеченні особистої безпеки працівника.
15. Забезпечення особистої безпеки працівників під час виконання роботи.

6. Індивідуальні завдання

Тема 1. Організація управління та нагляду за охороною праці

1. Нагляд та контроль за охороною праці, його предмет
2. Стадії процесу наглядової діяльності за охороною праці
3. Основні положення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
4. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці.

Тема 2. Особливості умов праці

1. Найбільш розповсюджені фактори трудового процесу в НПУ
2. Основні положення Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
3. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності працівника
4. Компоненти безпеки діяльності працівників

Тема 3. Вимоги безпеки до обладнання та приміщень

1. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання (ЕМВ):
 - основні джерела випромінювань електромагнітної енергії, їх види
 - особливості комплексно шкідливої дії електромагнітних випромінювань(ЕМВ) на організм людини
2. Заходи захисту від електромагнітних випромінювань (ЕМВ) (організаційні, інженерно-технічні та лікарсько-профілактичні).
3. Охорона праці користувачів ПК для працюючих з персональними комп'ютерами»:
 - вимоги до виробничих приміщень для експлуатації ПК:

- гігієнічні вимоги до організації та обладнання робочих місць з ПК
- вимоги до режимів праці і відпочинку при роботі з ПК

Тема 4. Виробничий травматизм і професійні захворювання, розслідування та облік нещасних випадків

1. Теорії виникнення травматизму, їх основні положення
2. Види та причини виробничого травматизму
3. Найбільш травмонебезпечні галузі економіки та види робіт
4. Причини, які призводять до травматизму та загибелі працівників
5. Основні психологічні чинники травматизму та загибелі працівників поліції.
6. Документи, які складаються при проведенні розслідування нещасних випадків.
7. Спеціальне розслідування нещасних випадків (у тому числі поранень).
8. Звітність та інформація про нещасні випадки (у тому числі поранення), аналіз їх причин.

7. Методи навчання

Основним видом навчальних занять є лекційні та практичні заняття під керівництвом викладача.

Практичні заняття спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок, необхідних для їхньої професійної діяльності, а також досягнення ними високого рівня психологічної стійкості.

Основними методами навчання з дисципліни є:

Загальнопедагогічні методи:

- словесні: розповідь, бесіда, пояснення, дискусія.
- наочні: спостереження, демонстрація, ілюстрація.

Спеціальні методи:

Основними засобами організації навчальної групи під час проведення занять є груповий, індивідуальний.

Наочні методи

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Практичні методи: вирішення ситуаційних завдань, складання документів. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а слугують для закріплення, формування практичних умінь під час застосування раніше набутих знань.

Інтерактивні методи: рольова гра, робота в групах, мозковий штурм, дискусія, аналіз ситуації, обговорення.

6. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Контрольні заходи як форма організації освітнього процесу включають передбачену навчальними (робочими навчальними) планами, робочими програмами навчальних дисциплін діагностику рівня знань. Контрольні заходи протягом навчального року (семестру) включають у себе поточний і підсумковий контроль знань здобувачів.

Поточний контроль здійснюється НПП під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і передбачає перевірку розуміння й засвоєння певних тем навчальної дисципліни. Метою поточного контролю є забезпечення зворотного зв'язку між НПП та здобувачами у процесі навчання, перевірка готовності здобувачів до виконання наступних навчальних завдань, а також підвищення навчальної мотивації.

Підсумковий контроль здійснюється з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти на певному освітньому рівні або на його окремих завершених етапах. Якщо вивчення освітнього компоненту передбачає складання кількох підсумкових контролів (залік, екзамен), то результат оцінювання розраховується як середня арифметична оцінка за всі складені підсумкові контролі з цієї освітньої компоненти (для врахування при формуванні додатка до диплома).

Підсумковий контроль включає в себе семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти.

Семестровий контроль, як правило, проводиться у формі екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни або окремої завершеної її частини в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою цієї навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни (окремої її завершеної частини) за семестр. Перед кожним екзаменом обов'язково проводиться консультація.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем навчального матеріалу з дисципліни (окремої її завершеної частини) на підставі результатів виконаних ним завдань і певних видів роботи під час навчальних занять.

Підсумковий контроль (семестровий екзамен), передбачає оцінку за розв'язання двох теоретичних питань та одного практичного завдання з числа відпрацьованих практичних завдань передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Практичне завдання, яке повинен розв'язати здобувач вищої освіти визначається вимогами, щодо порядку складання підсумкового контролю та відповідними заздалегідь підготовленими білетами.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання – описи того, що і на якому рівні має зробити здобувач вищої освіти для демонстрації досягнення результатів навчання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти розробляються для кожної навчальної дисципліни за усіма видами робіт і закріплюються в робочій програмі відповідної навчальної дисципліни.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

– виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

– глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;

– уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;– характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

– уміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

– уміння аналізувати достовірність одержаних результатів. Трансформація національної оцінки у шкалу ECTS відбувається за таблицею, що наведена нижче.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
85 – 89	Добре	B	вище від середнього рівня
75 – 84		C	загалом хороша робота
66 – 74	Задовільно	D	непогано
60 – 65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	необхідне перескладання
1–34		F	Необхідне повторне вивчення курсу

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та рекомендації з розподілу балів регламентуються «Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ».

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських та консультаціях, результати самостійної роботи осіб, що навчаються) рекомендується проводити за критеріями:

Завдання, задачі, роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру;

60% - завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (% від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю і вчасно, висновки містять окремі недоліки, судження особи, що навчається не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте висновки містять окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Аудиторна робота (поточне накопичення балів) <i>max 60 %</i>					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
					<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Теми № 1	Теми № 2	Теми № 3	Теми № 4	Самостійна робота	Екзамен	
	5	5	10	40		

Рейтинг компетентності здобувача вищої освіти навчальної дисципліни, що забезпечуються кафедрою включає *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (практична робота) та *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (семестровий залік). Що відповідає пропорції за 100-бальною шкалою.

Максимальний рейтинг з навчальної роботи:

Для дисциплін в яких форма підсумкового контролю залік – 60 балів (мінімальна кількість 30 балів).

Максимальний рейтинг з підсумкового контролю (залік) – 40 балів. Якщо здобувач вищої освіти не зміг отримати мінімальної кількості балів з навчальної роботи (30 балів) або його загальний рейтинг компетентності складає менше 60 балів він вважається таким, що має академічну заборгованість.

Рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача вищої освіти з дисципліни визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача вищої освіти отриманого на практичних заняттях протягом опанування навчальної дисципліни помноженого на коефіцієнт K_1 ($K_1=60:5=12$) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал здобувача вищої освіти визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на практичних заняттях протягом опанування навчальної дисципліни поділених на кількість відповідей здобувача вищої освіти з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5). При визначенні середньоарифметичного балу здобувача вищої освіти необхідною умовою його зарахування є те, що відповідні бали мають бути отриманні здобувачем вищої освіти не менше як на 50% занять з навчальної роботи. У разі невиконання зазначеної умови або коли середньоарифметичний бал курсанта менший 2,5 здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість і не допускається до підсумкового контролю.

Відповідно до навчального плану *підсумковий* контроль з навчальної дисципліни «Тактико – спеціальна підготовка» передбачений у формі заліку.

Залік із перевірки компетентності з дисципліни «Тактико – спеціальна підготовка» передбачає оцінку за розв'язання одного теоретичного та одного практичного завдання з числа відпрацьованих практичних завдань передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
85 – 89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу, освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75 – 84		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
66 – 74	Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.
60 – 65		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом

			курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	Ф	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до будь-якого значимого підвищення якості виконання навчальних завдань.

Максимальна кількість балів з підсумкового контролю для здобувачів вищої освіти становить 40 балів.

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна (за потреби)

Електронний відеопосібник, мультимедійні слайди, відеоматеріали.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Теоретична частина.

1. Соціальний діалог як принцип правового забезпечення охорони праці в Україні.
2. Міжнародні норми в галузі охорони праці.
3. Охорона праці в документах Міжнародної організації праці.
4. Основні положення Програми гідної праці МОП для України.
5. Юридична регламентація охорони праці осіб, зайнятих у галузі юриспруденції.
6. Управління охороною праці: поняття та система
7. Структурно-функціональна, інформаційно-поведінкова підсистеми СУОП.
8. Функції складових системи управління охороною праці.
9. Державне управління охороною праці, його характеристика
10. Повноваження міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в галузі охорони праці.
11. Управління охороною праці з боку керівника.
12. Управління та нагляд за охороною праці з боку працівників.
13. Відомчий, громадський та регіональний контроль за охороною праці: загальна характеристика.
14. Служби охорони праці у системі керування установою, їх місце, роль, завдання та функції.
15. Типове положення про службу охорони праці: структура та зміст його розділів.
16. Органи, які здійснюють нагляд за охороною праці, їх повноваження

17. Державна служба України з питань праці, її функції у сфері охорони праці
18. Планування та фінансування робіт з охорони праці.
19. Звітність з питань охорони праці.
20. Особливості трудового процесу.
21. Умови праці працівників юридичних професій, їх особливості.
22. Характеристика умов праці.
23. Працевдатність, поняття та характеристика.
24. Фактори робочого середовища, що впливають на працевдатність.
25. Класи умов праці, їх характеристика.
26. Основні положення Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
27. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності працівника:
28. Особиста безпека: поняття, мета предмет, об'єкт.
29. Основні заходи та принципи особистої безпеки працівника .
30. Компоненти безпеки в діяльності працівників.
31. Види навантажень у процесі праці та їх співвідношення.
32. Навантаження, притаманні працівникам юридичних професій (статичне, динамічне, нервово-психічне).
33. Навантаження та фізіологічні зміни, характерні для розумової праці.
34. Вимоги до безпечності обладнання працівника юридичної сфери
35. Організація трудового процесу та робочих місць юристів.
36. Забезпечення безпеки в системі людина-комп'ютер.
37. Особливості роботи користувачів комп'ютерів з позиції безпеки праці.
38. Забезпечення охорони праці користувачів ВДТ.
39. Вимоги до робочих приміщень для експлуатації ВДТ:
40. Гігієнічні вимоги до організації та обладнання робочих місць з ВДТ
41. Вимоги до режимів праці і відпочинку при роботі з ВДТ
42. Ергономіка та її роль в охороні праці
43. Естетика як чинник безпеки праці.
44. Параметри естетичного клімату та їх визначення.
45. Вимоги та оцінка ергономічності робочого обладнання.
46. Роль кольору у виробничому середовищі.
47. Проблеми збереження здоров'я у сферах діяльності людини, де використовуються інформаційні технології.
48. Виробничий травматизм, його поняття та характеристика.
49. Розподіл виробничого травматизму за причинами і травмуючими факторами.
50. Сутність методів аналізу травматизму та професійних захворювань.
51. Причини, які призводять до травматизму та загибелі.
52. Основні психофізіологічні чинники травматизму.
53. Шляхи запобігання травматизму та професійним захворюванням (технічні, організаційні, санітарно-гігієнічні, правові, економічні)

54. Професійні захворювання, їх розслідування та облік.
55. Організація загального розслідування нещасних випадків.
56. Спеціальне розслідування нещасних випадків, порядок проведення
57. Обов'язки керівника підрозділу під час проведення спеціального розслідування;
58. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків не пов'язаних зі трудовою діяльністю
59. Обов'язки керівника при отриманні повідомлення про нещасний випадок з працівником.
60. Розслідування та порядок обліку нещасних випадків невиробничого характеру.
61. Міжнародні норми в галузі охорони праці.
62. Охорона праці в документах Міжнародної організації праці (МОП).
63. Соціальний діалог як принцип правового забезпечення охорони праці в Україні.
64. Юридична регламентація охорони праці осіб, зайнятих у галузі юриспруденції.
65. Структура та організація служб охорони праці.
66. Громадський контроль за станом охорони праці.
67. Соціальне страхування від нещасного випадку на роботі та професійного захворювання.
68. Фактор ризику в профілактиці виробничого травматизму.
69. Безпека праці: ергономічні та естетичні аспекти.
70. Планування заходів з охорони праці на галузевому рівні.
71. Поліпшення умов праці на постійних робочих місцях за фактором освітлення.
72. Забезпечення електромагнітної безпеки користувачів персональних комп'ютерів.
73. Безпечність експлуатації електрообладнання.
74. Роль службової підготовки у забезпеченні особистої безпеки працівника.
75. Забезпечення особистої безпеки працівників під час виконання роботи.
76. 1. Особливості трудового процесу.
77. 2. Характеристика умов праці в діяльності працівників.
78. 3. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності психолога.
79. Класифікація умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
80. Умови праці працівників юридичних професій, їх особливості.

81. Санітарно-гігієнічні умови праці, їх оцінка і нормування.
82. Психофізіологічні фактори умов праці.
83. Естетичні та соціально-психологічні елементи умов праці.
84. Поняття та визначальні чинники особистої безпеки працівника.
85. Розміщення обладнання та утримання робочих місць. Рациональне планування робочого місця.
86. Забезпечення охорони праці користувачів комп'ютерів.
87. Вимоги до виробничих приміщень та робочих місць, обладнаних ВДТ.
88. Режим праці і відпочинку при роботі з ВДТ
89. Естетика як важливий чинник безпеки праці.
90. Розподіл виробничого травматизму за причинами, галузями, травмуючими факторами.

11.Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Охорона праці : навч. посіб. / Яремко З. М., Тимошук С. В., Третяк О. І., Ковтун Р. М. ; за ред. З. М. Яремка. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 69 с.
2. Чанишева Г.І. Право на охорону праці. Велика українська енциклопедія. 2020: Право соціального забезпечення / редкол.: М.І. Іншин, (голова), О.М. Ярошенко (заступник голови), Н.М. Хуторян, Г.І. Чанишева, Н.М. Вапнярчук. Київ: «Видавництво Людмила». 2020. С. 578-583.
3. Смирнитська М. Б. Охорона праці в галузі. Ресторанне господарство і торгівля : навч. посіб. Х. : Світ Книг, 2020. 362 с.
4. Безпека особи в умовах ведення бойових дій [Текст] : наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, С. В. Шмаленя, С. О. Харитонов, А. В. Столітній , Г.О. Ганова, О. В. Єні, О. В. Лазукова, О.В. Баулін, І. М. Бевзюк, М. В. Балан та ін. ; за ред. канд. юрид. наук, доц. М. С. Туркота, канд. юрид. наук С. В. Шмалені. – Київ : Норма права, 2023. 184 с.
5. Основи охорони праці [Текст] / Я. О. Серіков, Б. Д. Халмурадов, О. М.Сінгаєвський, К. С. Серікова : підручник. – Київ : ЦУЛ, 2024. – 250 с.

Нормативні акти

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Конвенція МОП № 171 про нічну працю 1990 р. Конвенції та рекомендації МОП, ухвалені Міжнародною організацією праці. 1965-1999. Том II. Женева: Міжнародне бюро праці, 1999. С. 1408-1412.
3. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. Відомості Верховної Ради. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

4. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668.

5. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 року № 2136-IX, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>

Додаткова (методичне забезпечення)

1. Березуцький В.В., Березуцька Н.Л., Богодист А.О. Безпека людини у сучасних умовах: Монографія. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.

2. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. 108 с.

3. Державне управління охороною праці. Монографія / Ткачук К. Н., Зеркалов Д. В., Ткачук К. К., Полукаров Ю. О.К.: «Основа», 2013. 348 с

4. Коновалова О.В. Охорона праці. Практикум: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури 2015. 98 с.

5. Чанишева Г.І. Право на охорону праці. Велика українська енциклопедія. 2020: Право соціального забезпечення / редкол.: М.І. Іншин, (голова), О.М. Ярошенко (заступник голови), Н.М. Хуторян, Г.І. Чанишева, Н.М. Вапнярчук. Київ: «Видавництво Людмила». 2020. С. 578-583.

Інформаційні ресурси для вивчення дисципліни

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраці).

2. <http://www.mns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС)

3. <http://www.social.org.ua/bibliotek> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань

4. geneva.mfa.gov.ua/ua - Постійне представництво України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві

5. <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index> - Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України

6. www.library.univ.kiev.ua – Наукова бібліотека ім.. М.Максимовича

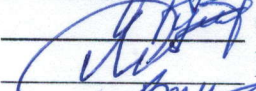
7. <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib> – Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія”

8. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України

9. <http://www.nplu.kiev.ua> – Національна Парламентська бібліотека України /

10. <http://www.ulde.kiev.ua/news.php> – Центр розвитку українського законодавства

Підписи авторів РПНД:

 Василь ВЕРБОВИЙ
 Свгеній ГУЗЕНКО
 Богдан ЛІЩУК
 Свген БАКУТІН